

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱۴۲۷

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

دانشگاه شهید بهشتی

دانشکده الهیات و ادیان

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته مدرسی معارف اسلامی

گرایش مبانی نظری اسلام

عنوان:

بررسی اندیشه های کلامی اهل حق

استاد راهنما:

جناب آقای دکتر قربان علمی

استاد مشاور:

حجة الاسلام والمسلمین آقای دکتر محمد ابراهیمی

دانشجو و محقق

۱۳۸۹/۷/۲۴

کتابخانه مدرک علمی بزرگ
تیم مدرک

سید عسگر عسگری

زمستان ۱۳۸۸

۱۴۲۶۱۷

دانشگاه شهید بهشتی

تاریخ
شماره
پوست

صور تجلسه دفاع از پایان نامه دانشجویان دوره کارشناسی ارشد

تهران ۱۹۸۳۹۶۳۱۱۳ اوین

تلفن: ۲۹۹۰۱

با سلام، بازگشت به مجوز دفاع شماره ۲۰۰/۱۰۹۴۹/د مورخ ۸۸/۱۰/۲۶ جلسه هیأت داوران ارزیابی پایان نامه آقای سیدعسگر عسگری فرزند غریبعلی به شماره شناسنامه ۱۰ صادره از شهرکود متولد ۱۳۴۴ دانشجوی دوره کارشناسی ارشد / ناپیوسته / رشته: مدرسی معارف اسلامی گرایش: مبانی نظری اسلام به شماره دانشجویی ۸۵۴۲۳۰۰۸ با عنوان:

بررسی اندیشه‌های کلامی اهل حق

به راهنمایی:

آقای دکتر قربان علمی

طبق دعوت قبلی در تاریخ ۱۳۸۸/۱۱/۱۴ تشکیل گردید و بر اساس رای هیات داوری و با عنایت به ماده ۲۰ آیین نامه کارشناسی ارشد مورخ ۷۵/۱۰/۲۵ پایان نامه مزبور با نمره به عدد ۱۸/۵ به حروف هجده و پنج و درجه عالی مورد تصویب قرار گرفت.

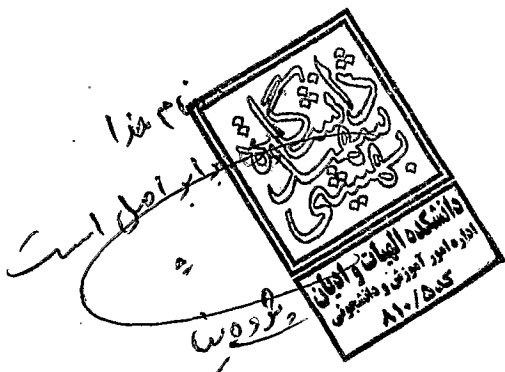
۱- استاد راهنما: دکتر قربان علمی

۲- استاد مشاور: دکتر محمد ابراهیمی ورکیانی

۳- استاد داور: دکتر حسن سجیدی

۴- استاد داور: دکتر حسین مقیسه

۵- نماینده تحصیلات تکمیلی: دکتر محمدرضا مرندی

اللَّهُمَّ إِنَّا نَرْعُبُ إِلَيْكَ فِي دَوْلَةٍ كَرِيمَةٍ تُعَزُّ بِهَا الْإِسْلَامَ
وَ أَهْلَهُ وَ تُدِلُّ بِهَا النَّفَاقَ وَ أَهْلَهُ وَ تَجْعَلُنَا فِيهَا
مِنَ الدُّعَاةِ إِلَى طَاعَتِكَ وَ الْقَادَةِ إِلَى سَبِيلِكَ وَ
تَرْزُقُنَا بِهَا كَرَامَةَ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ

اللَّهُمَّ مَا عَزَفْتَنَا مِنَ الْحَقِّ فَحَمَلْنَاهُ وَ مَا قَصُرْنَا عَنْهُ
فَبَلِّغْنَاهُ

ثُمَّ يَدْعُو اللَّهَ عَلَى عَدُوِّهِ وَ يَسْأَلُ لِنَفْسِهِ وَ أَصْحَابِهِ ثُمَّ
يَرْفَعُونَ أَيْدِيَهُمْ فَيَسْأَلُونَ اللَّهَ حَوَائِجَهُمْ كُلَّهَا حَتَّى
إِذَا فَرَغَ مِنْ ذَلِكَ قَالَ اللَّهُمَّ اسْتَجِبْ لَنَا وَ يَكُونُ آخِرَ
كَلَامِهِ أَنْ يَقُولَ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَ الْإِحْسَانِ وَ
إِيْتَاءِ ذِي الْقُرْبَى وَ يَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَ الْمُنْكَرِ وَ
الْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ

تقلیم به:

قلب افرینش

که

جهان، نسنه دادگری اوست

(عج الله تعالی فرجه الشریف)

سپاس:

شکر و سپاس کسی را سزااست که ماسوی به حقیقت از شکرگزاری او ناتوانند؛ او که نخستین استاد دانشگاه انسانیت بود.

با سلام و درود بر روان پاک همه انبیای عظام و اوصیای کرامیشان و شهدای راه نور و هدایت که افقهای حقیقت و عدالت را به بشریت در سرتاسر گیتی آموختند.

و با تقدیر و تشکر از کلیه اساتید محترم دانشکده الهیات و ادیان دانشگاه شهید بهشتی که دروازه‌های نور و معرفت را در مقابل چشمانم گشودند.

تقدیر و تشکر از استاد فرزانه **آقای دکتر قربان علمی** که بنده را در انجام این نوشتار، با راهنمایی‌های عالمانه و صبورانه از حمایت و هدایت پدرانه خود برخوردار دار کردند.

تقدیر و تشکر از استاد دانشمند **حجة الاسلام و المسلمین آقای دکتر محمد ابراهیمی** که با نور نگاه مشاوره‌ای خود در پیشرفت و غنای این فعالیت به بنده عنایت داشتند.

تقدیر و تشکر از همسر و فرزندانم که با صبر و بردباری خود مرا در انجام این پژوهش یاری نموده و بیشترین حق را بر عهده بنده دارند.

تقدیر و تشکر صمیمانه از کلیه برادران و خواهران اهل حق و کسانی که مرا در بدست آوردن منابع دست اول و معتبر و انجام این تحقیق مساعدت و یاری نمودند.

با تقدیم پاکترین و خالصانه ترین درودها به روان پاک پدر و مادر دلسوز و مهربانم که همیشه بنادعاهای خیرشان خواستار رشد و پیشرفت بنده بودند، به ویژه پدرم که صمیمی ترین دوست در دوران زندگی و بهترین مشوق و کمک‌کارم در راه تحصیل علم و معرفت، بود. امیدوارم انجام این مختصر سبب خشنودی روح سفر کرده آنان گردد.

نام خانوادگی: عسگری
نام: سید عسگر
دانشکده: الهیات و ادیان
رشته تحصیلی و گرایش: مدرسی معارف، مبانی نظری اسلام
نام استاد راهنما: دکتر قریان علمی
تاریخ فراغت از تحصیل: ۸۸/۱۱/۱۴
عنوان پایان نامه: بررسی اندیشه های کلامی اهل حق

چکیده

نوشتاری که در پیش روست، پژوهش و تحقیق مختصری است، که پیرامون اندیشه های اعتقادی و کلامی یکی از فرقه های منسوب به اسلام و تشیع، بنام «پارسان» معروف به «اهل حق» و «علی الهی» و «غلات»، نگارش یافته است. در این پژوهش در صدد هستیم که در حد وسع و توان با توجه به منابع اصیل و معتبری که در دسترس است، به تحلیل و تحقیق پیرامون موضوع فوق به پردازیم. پارسان (اهل حق) نام عمومی فرقه ای غالی و پر رمز و راز است، که نظامی پیچیده و سرمگویی، مانند بیشتر فرقه های صوفی مسلک دارد. و دارای عقاید ترکیبی و التقاطی است. که برگرفته و اقتباس شده از دین مبین اسلام و ادیان «وحيانی و غیر وحيانی» قبل از اسلام خصوصاً ادیان ایران باستان و مذاهب و مسالک (الهی و غیرالهی) و فرقه های غالی بعد از اسلام، و بعضاً مخالف و متضاد با اصول مسلم و معتقدات اسلامی و ادیان الهی؛ همانند بحث حلول و تناسخ (دونا دون) می باشد. طبق نظر اهل تحقیق، بنیانگذار این فرقه شخصی به نام «سلطان اسحاق» برزنجی در قرن هفتم و هشتم هجری می باشد. هر چند برخی اهل حق ها از افراد دیگری مانند: نصیر و بهلول ماهی و شاه خوشین، نیز در قرن های قبل از تاریخ فوق به عنوان مؤسسين این فرقه نام می برند. این فرقه دارای یازده خاندان است، و بیشتر در برخی استان های غربی ایران، خصوصاً در قسمتی از استان کرمانشاه و در برخی کشورهای دیگر مانند: عراق ساکن هستند. برخی منابع افراد این فرقه را به مسلمان و علی الهی و شیطان پرست تقسیم نموده اند. آنان تاکنون حیات و هستی خود را در بین امت اسلامی تحت لوای اسلام و مخصوصاً شیعه وائمه شیعه (ع) خصوصاً حضرت علی (ع) (امام اول شیعیان)، حفظ کرده و ادامه حیات داده اند. بیشتر پیروان این مسلک، نسبت به اعتقادات اسلامی و احکام و تکالیف عبادی شرعی مانند نماز و روزه آن گونه که باید مقید و پایبند باشند، نیستند. بگونه ای که بعضی از صاحب نظران مسلمان می نویسند: که من تعجب می کنم که به چه دلیل این فرقه را با این معتقدات و درحالی که پایبند به اسلام و احکام آن نیستند، داخل در بین فرقه ها و مذاهب اسلامی می کنند و مسلمان می نامند؟! منابع فقهی و اعتقادی این فرقه یک سری اشعار و دفاتر و کلام هایی است که سروده سران این فرقه و میراث گذشتگان آنها می باشد و بیشتر به زبان کردی گورانی نوشته شده اند. آنها عقیده خاصی به حلول و اتحاد وجود و تناسخ «دونادون» روح دارند. طبق اعتقاد برخی از آنها خداوند در جسم پاکان و نیکان و بزرگان اهل حق، همراه با چهار ملک ظهور و تجلی می کند و تاکنون در هفت دوره در جسم افراد پاکی همچون حضرت علی 7 ظهور و تجلی کرده است. و تا روز قیامت خداوند هزار تجلی و ظهور خواهد داشت و بعد از آن زندگی بر روی زمین متوقف شده و قیامت بر پا می شود و پس از بررسی پرونده ارواح، دو باره زمین تجدید حیات کرده و زندگانی دنیوی بر روی کره خاکی شروع می شود. آنها می گویند: که بهشت و دوزخ در همین دنیا می باشد و بهشت آن است که روح به تکامل برسد و ملحق به نور الهی شده و از وجود او فیض ببرد. و جهنم آن است که روح بعد از هزار دون به تکامل نرسد و مجبور شود که وارد جسم افراد بد و پست و حیوانات شده و دو باره به سیر تکامل ادامه دهد.

فهرست مطالب

۴	فهرست مطالب
۱۶	پیشگفتار
۱۷	واژگان کلیدی
۱۸	مقدمه
۱۸	تبیین موضوع
۱۹	سوالات اصلی بحث
۱۹	سوالات فرعی
۲۰	فرضیات تحقیق
۲۰	اهداف تحقیق
۲۰	الف: اهداف کلی
۲۰	ب: اهداف جزئی
۲۰	ضرورت تحقیق و جنبه نو آوری موضوع
۲۰	حدود پژوهش
۲۰	الف) حدود اختیاری پژوهشگر
۲۱	ب) محدودیت‌های خارج از اختیار پژوهشگر
۲۲	پیشینه تحقیق
۲۴	بخش اول: کلیات - آشنایی با فرقه یارسان (اهل حق)
۲۵	۱-۱- تاریخچه طایفه یارسان (اهل حق)
۲۵	۱-۱-۱- تاریخ پیدایش فرقه اهل حق
۲۵	۱-۱-۱-۱- دلایل عدم قطعیت زمان پیدایش فرقه اهل حق
۳۰	۱-۲- سیر تاریخی رشد تکاملی (تناسخی) فرقه یارسان (اهل حق)
۳۱	۱-۲-۱- دوره اول سیر رشد تاریخی اهل حق
۳۲	۱-۲-۲- دوره دوم سیر رشد تاریخی اهل حق
۳۳	۱-۲-۳- دوره سوم سیر رشد تاریخی اهل حق
۳۴	۱-۲-۴- دوره چهارم سیر رشد تاریخی اهل حق
۳۶	۲-۱- مؤسس و بنیانگذار فرقه یارسان (اهل حق)
۳۶	۱-۲-۱- «نصیر»
۳۶	۱-۱-۲-۱- نصیر در منابع اهل حق
۳۸	۲-۱-۲-۱- نصیر در منابع شیعه
۳۹	۲-۲-۱- « بهلول ماهی»

- ۴۰-۳-۲-۱ « شاه فضل ولی »
- ۴۰-۴-۲-۱ شاه خوشین (مبارک شاه) لرستانی
- ۴۲-۵-۲-۱ « شیخ صفی الدین اردبیلی »
- ۴۲-۶-۲-۱ « سلطان سهاک »
- ۴۲-۱-۶-۲-۱ تاریخ تولد
- ۴۵-۲-۶-۲-۱ سال وفات
- ۴۶-۷-۲-۱ بکرزایی در اهل حق
- ۴۶-۳-۱ منشأ و ماهیت طایفه یارسان (اهل حق)
- ۴۷-۱-۳-۱ مستقل و ازلی
- ۴۹-۲-۳-۱ علی الهی
- ۵۱-۳-۳-۱ نصیری
- ۵۲-۴-۳-۱ ماهیتی ترکیبی
- ۵۳-۵-۳-۱ زردشتی
- ۵۳-۶-۳-۱ شیعه و مسلمان بودن
- ۵۴-۷-۳-۱ شاخه ای از صوفیه
- ۵۵-۸-۳-۱ طایفه ای از غلات
- ۵۶-۹-۳-۱ مستقل برای مقابله با اعراب
- ۵۷-۱۰-۳-۱ علل تأسیس فرقه اهل حق
- ۵۸-۴-۱ اسامی و نام های فرقه یارسان (اهل حق)
- ۶۰-۱-۴-۱ نام اصلی فرقه اهل حق
- ۶۰-۵-۱ پراکندگی جغرافیایی (مناطق اهل حق نشین)
- ۶۰-۱-۵-۱ الف. مناطق اهل حق نشین در ایران
- ۶۱-۱-۱-۵-۱ استان کرمانشاه
- ۶۱-۱-۱-۵-۱ شهرستان کرمانشاه
- ۶۱-۲-۱-۵-۱ کرند غرب
- ۶۱-۳-۱-۵-۱ شهرستان صحنه و دینور
- ۶۲-۴-۱-۵-۱ سر پل ذهاب
- ۶۲-۵-۱-۵-۱ قصر شیرین
- ۶۲-۶-۱-۵-۱ اسلام آباد غرب
- ۶۲-۷-۱-۵-۱ هرسین

- ۶۲ ۱-۵-۱-۲- استان لرستان
- ۶۳ ۱-۵-۱-۳- استان آذربایجان شرقی
- ۶۳ ۱-۵-۱-۳- ایلخچی
- ۶۴ ۱-۵-۱-۳-۲- مراغه
- ۶۴ ۱-۵-۱-۳-۳- عجب شیر
- ۶۵ ۱-۵-۱-۳-۴- ارسباران (ورزقان)
- ۶۵ ۱-۵-۱-۳-۵- کلپیر
- ۶۵ ۱-۵-۱-۳-۶- میانه
- ۶۶ ۱-۵-۱-۴- استان تهران و حوالی آن
- ۶۶ ۱-۵-۱-۵- استانهای گیلان و مازندران
- ۶۶ ۱-۵-۱-۶- استانهای زنجان و همدان
- ۶۶ ۱-۵-۱-۶- استانهای زنجان و همدان
- ۶۶ ۱-۵-۲- ب. اهل حق خارج از ایران
- ۶۶ ۱-۵-۲-۱- عراق
- ۶۷ ۱-۵-۲-۲- ترکیه و آلبانی
- ۶۷ ۱-۵-۲-۳- سوریه
- ۶۸ ۱-۵-۲-۴- افغانستان
- ۶۸ ۱-۶- آمار جمعیت اهل حق
- ۷۰ ۱-۷- انواع اهل حق و راه های ممکن برای وارد شدن به مسلک اهل حق
- ۷۰ ۱-۷-۱- اهل حق چسبیده
- ۷۰ ۱-۷-۲- اهل حق چکیده
- ۷۱ ۱-۷-۳- اهل حق مؤیده
- ۷۱ ۱-۸- اقسام اهل حق
- ۷۲ ۱-۹- خاندان های اهل حق
- ۷۳ ۱-۹-۱- خاندان شاه ابراهیمی
- ۷۳ ۱-۹-۲- خاندان بابا یادگاری
- ۷۴ ۱-۹-۳- خاندان خاموشی (سید ابوالوفا)
- ۷۴ ۱-۹-۴- خاندان عالی قلندری
- ۷۵ ۱-۹-۵- خاندان میرسوری
- ۷۵ ۱-۹-۶- خاندان سید مصطفی

- ۷۵ ۷-۹-۱- خاندان حاج باویسی
- ۷۵ ۸-۹-۱- خاندان زنوری (ذوالنوری)
- ۷۶ ۹-۹-۱- خاندان آتش بیگی
- ۷۶ ۱۰-۹-۱- خاندان شاه حیاسی (هیاسی)
- ۷۶ ۱۱-۹-۱- خاندان باباحیدری
- ۷۷ ۱۰-۱- ارکان فرقه اهل حق
- ۷۸ ۱۱-۱- مقامات و طبقات مذهبی و اجتماعی اهل حق
- ۷۹ ۱-۱۱-۱- هفتن
- ۸۰ ۲-۱۱-۱- هفتوانه
- ۸۰ ۳-۱۱-۱- هفت نفر قولطاس
- ۸۱ ۴-۱۱-۱- چهل تن
- ۸۱ ۵-۱۱-۱- هفتاد و دو پیر
- ۸۱ ۶-۱۱-۱- هفت خلیفه
- ۸۱ ۷-۱۱-۱- هفت خادم
- ۸۱ ۸-۱۱-۱- نود و نه پیرشاهو
- ۸۲ ۹-۱۱-۱- شصت و شش غلام زرین کمر
- ۸۲ ۱۲-۱- مقدسات اهل حق
- ۸۳ ۱-۱۲-۱- بیا بس
- ۸۳ ۲-۱۲-۱- کلام خزانه (نامه سرانجام) و سایر کلام های بزرگان یارسان (اهل حق)
- ۸۶ ۳-۱۲-۱- جمع و جمعخانه (جم و جمعخانه)
- ۸۶ ۱-۳-۱۲-۱- آداب و مقررات جمع و جمعخانه
- ۸۷ ۲-۳-۱۲-۱- فلسفه انعقاد جمع
- ۸۸ ۱۳-۱- نذر و نذورات
- ۸۸ ۱-۱۳-۱- خدمت
- ۸۹ ۲-۱۳-۱- نیاز
- ۹۰ ۳-۱۳-۱- شکرانه
- ۹۰ ۴-۱۳-۱- قربانی
- ۹۰ ۱-۴-۱۳-۱- آنچه در حکم قربان است
- ۹۱ ۲-۴-۱۳-۱- آنچه مانند قربان است
- ۹۱ ۳-۴-۱۳-۱- مراسم و آئین کشتن قربانی

- ۹۲ ۱۳-۴-۴- آئین خوردن قربانی در جمعخانه
- ۹۳ ۱۳-۴-۵- دعای ختم سفره
- ۹۳ ۱۳-۴-۶- آب چرخ
- ۹۳ ۱۴-۱- موسیقی و تنبور
- ۹۳ ۱۴-۱- جایگاه موسیقی نزد اهل حق
- ۹۴ ۱۴-۲- فلسفه روی آوری اهل حق ها به موسیقی
- ۹۴ ۱۴-۳- تاریخچه ورود تنبور در مجالس ذکر و سماع
- ۹۵ ۱۴-۴- جایگاه تنبور در آئین اهل حق
- ۹۵ ۱۴-۵- تاریخ ورود تنبور بین اهل حق
- ۹۶ ۱۵-۱- آداب و رسوم اهل حق
- ۹۶ ۱۵-۱- سرسپاری (سرسپردن)
- ۹۷ ۱۵-۱-۱- وسایل لازم برای سرسپردن
- ۹۷ ۱۵-۱-۲- چگونگی مراسم سرسپاری
- ۹۸ ۱۵-۱-۳- موعده سرسپردن اولاد یارسان (اهل حق)
- ۹۹ ۱۵-۲- سیبل و شارب نزد اهل حق (نشانه یاری)
- ۱۰۱ ۱۵-۲-۱- حکم افراد اهل حق که سیبل خود را به تراشند
- ۱۰۲ ۱۶-۱- احکام و مسائل فقهی اهل حق
- ۱۰۲ ۱۶-۱- نماز
- ۱۰۲ ۱۶-۱-۱- نماز در اسلام
- ۱۰۳ ۱۶-۱-۲- نماز در اهل حق
- ۱۰۵ ۱۶-۲- روزه
- ۱۰۵ ۱۶-۲-۱- روزه در دین مبین اسلام
- ۱۰۶ ۱۶-۲-۲- روزه نزد اهل حق
- ۱۰۶ ۱۶-۲-۲-۱- انواع روزه در بین اهل حق
- ۱۰۷ ۱۶-۲-۲-۲- روزه مخصوص اهل حق
- ۱۰۷ ۱۶-۲-۲-۳- روزه مرنوی
- ۱۰۸ ۱۶-۲-۲-۴- روزه قولطاس
- ۱۰۹ ۱۶-۲-۲-۵- وظایف روزه داران اهل حق در مراسم روزه ی مرنوی
- ۱۱۰ ۱۷-۲-۲-۶- شریعت، طریقت، معرفت، حقیقت
- ۱۱۲ ۱۸-۲-۲-۷- اعیاد اهل حق

- ۱۱۲ ۱۸-۲-۲-۷-۱- شب شاه
- ۱۱۳ ۱۸-۲-۲-۷-۲- جشن یاران قولطاس
- ۱۱۳ ۱۸-۲-۲-۷-۳- جشن نوروز
- ۱۱۴ ۱۹-۱- اماکن مقدس اهل حق
- ۱۱۴ ۱۹-۱- پر دیور
- ۱۱۴ ۱۹-۲- بارگاه سلطان اسحاق
- ۱۱۴ ۱۹-۳- داود(داود گوره سوار)
- ۱۱۴ ۱۹-۴- ایوت(ایوت حشار)
- ۱۱۵ ۱۹-۵- محمد گوره سوار
- ۱۱۵ ۱۹-۶- چشمه تشار
- ۱۱۵ ۱۹-۷- ساجنار
- ۱۱۵ ۱۹-۸- خاتون رمز بار(خاتون دایراک)
- ۱۱۶ ۱۹-۹- پیر بنیامین
- ۱۱۶ ۱۹-۱۰- پیر موسی
- ۱۱۶ ۱۹-۱۱- زیارتگاه بابا یادگار
- ۱۱۷ ۱۹-۱۲- چشمه هانی تا (آنا هیتا)
- ۱۱۷ ۱۹-۱۳- چشمه غسلان
- ۱۱۷ ۱۹-۱۴- دکان داود
- ۱۱۸ ۱۹-۱۵- مقبره خان آتش در گره بان هرسین
- ۱۲۰ بخش دوم: بررسی اعتقادات و اندیشه های کلامی اهل حق
- ۱۲۱ ۲-۱- دین
- ۱۲۱ ۲-۱-۱- معنی لغوی دین
- ۱۲۳ ۲-۱-۲- معانی و کاربردهای دین در قرآن
- ۱۲۵ ۲-۱-۳- تعریف اصطلاحی دین
- ۱۲۶ ۲-۱-۴- دین از منظر متکلمان و دانشمندان اسلامی
- ۱۲۷ ۲-۱-۵- دین از منظر دانشمندان غرب
- ۱۲۸ ۲-۱-۶- حقیقت دین
- ۱۲۹ ۲-۱-۷- علت تشریح دین
- ۱۳۲ ۲-۱-۸- ابعاد گوناگون دین
- ۱۳۳ ۲-۱-۹- اصول دین

- ۱۳۴ ۱-۹-۱-۲- اصول دین در اسلام
- ۱۳۴ ۲-۹-۱-۲- اصول دین اشاعره
- ۱۳۶ ۳-۹-۱-۲- اصول دین معتزله
- ۱۳۷ ۴-۹-۱-۲- اصول دین در مکتب تشیع
- ۱۴۰ ۵-۹-۱-۲- اصول دین نزد فرقه یارسان (اهل حق)
- ۱۴۳ ۱۰-۱-۲- دین و شناخت خدا
- ۱۴۴ ۲-۲- خدا
- ۱۴۴ ۱-۲-۲- خدا کیست؟
- ۱۴۶ ۲-۲-۲- خدا در ادیان توحیدی
- ۱۴۶ ۳-۲-۲- اسماء و صفات خداوند در قرآن
- ۱۴۷ ۴-۲-۲- خدا و صفات او در عقاید اهل حق
- ۱۴۸ ۱-۴-۲-۲- خدا و صفات او پیش از آفرینش از دیدگاه اهل حق
- ۱۵۱ ۲-۴-۲-۲- خداوند و اوصاف او بطور مطلق از دیدگاه اهل حق
- ۱۵۴ ۳-۴-۲-۲- خداوند و صفات او در بارگه بارگه
- ۱۵۷ ۴-۴-۲-۲- خدای اهل حق و خدای اهل شریعت
- ۱۵۸ ۵-۴-۲-۲- الوهیت و خدایی حضرت علی (ع) نزد اهل حق
- ۱۶۱ ۵-۲-۲- خدا جویی (اثبات صانع) و طرح صحیح مسئله
- ۱۶۳ ۶-۲-۲- اثبات پذیری اصل وجود آفریدگار هستی
- ۱۶۵ ۱-۶-۲-۲- بداهت وجود خدا در قرآن
- ۱۶۸ ۲-۶-۲-۲- بداهت وجود خدا در دیگر کتاب های آسمانی
- ۱۶۸ ۳-۶-۲-۲- بداهت وجود خدا در اوستا
- ۱۶۹ ۴-۶-۲-۲- مردم عصر بعثت و اعراب بت پرست و عقیده به الله
- ۱۶۹ ۵-۶-۲-۲- عقیده به الله میان امت های نوح، عاد و ثمود
- ۱۷۰ ۷-۲-۲- ادله و براهین اثبات وجود خدا
- ۱۷۱ ۱-۷-۲-۲- برهان فطرت
- ۱۷۱ ۲-۷-۲-۲- برهان صدیقین
- ۱۷۳ ۳-۷-۲-۲- برهان وجوب و امکان (فقر و غنی)
- ۱۷۳ ۴-۷-۲-۲- برهان علت و معلول
- ۱۷۴ ۵-۷-۲-۲- برهان حرکت
- ۱۷۴ ۶-۷-۲-۲- برهان نظم

- ۱۷۵ ۷-۷-۲-۲- اثبات صانع تعالی در منابع اهل حق
- ۱۸۲ ۳-۲- توحید
- ۱۸۲ ۱-۳-۲- معنای لغوی توحید
- ۱۸۳ ۲-۳-۲- تعریف اصطلاحی توحید
- ۱۸۴ ۱-۲-۳-۲- توحید از دیدگاه عرفا
- ۱۸۶ ۲-۲-۳-۲- توحید از دیدگاه متکلمان
- ۱۸۷ ۳-۳-۲- وحدت عددی و وحدت حقه
- ۱۸۸ ۴-۳-۲- اقسام توحید
- ۱۸۸ ۱-۴-۳-۲- توحید نظری
- ۱۸۸ ۲-۴-۳-۲- توحید عملی
- ۱۹۰ ۵-۳-۲- مراحل توحید
- ۱۹۱ ۱-۵-۳-۲- توحید ذاتی
- ۱۹۱ ۱-۱-۵-۳-۲- انواع تفسیر از توحید ذاتی
- ۱۹۱ ۲-۱-۵-۳-۲- معانی توحید ذاتی در روایات
- ۱۹۳ ۳-۱-۵-۳-۲- معنای دیگر توحید ذاتی
- ۱۹۴ ۴-۱-۵-۳-۲- نفی اجزاء بالفعل از خداوند
- ۱۹۴ ۵-۱-۵-۳-۲- نفی اجزاء بالقوه و مکان و زمان
- ۱۹۵ ۶-۱-۵-۳-۲- نفی اجزاء تحلیلی از خداوند
- ۱۹۶ ۷-۱-۵-۳-۲- تثلیث
- ۱۹۷ ۲-۵-۳-۲- توحید صفاتی
- ۱۹۹ ۳-۵-۳-۲- توحید افعالی
- ۲۰۱ ۴-۵-۳-۲- توحید در ربوبیت
- ۲۰۲ ۵-۵-۳-۲- توحید عبادی
- ۲۰۳ ۱-۵-۵-۳-۲- وهابیت و توحید عبادی
- ۲۰۴ ۲-۵-۵-۳-۲- توحید در اهل حق
- ۲۰۷ ۳-۵-۵-۳-۲- توحید در نزد اهل حق و در نزد شیعه
- ۲۰۸ ۴-۵-۵-۳-۲- انگیزه های پرستش غیر خدا
- ۲۰۹ ۴-۲- شرک
- ۲۰۹ ۱-۴-۲- نشانه های وجود شرک
- ۲۱۰ ۲-۴-۲- مراتب شرک

- ۲۱۱ ۳-۴-۲- گونه های شرک گرای
- ۲۱۲ ۴-۴-۲- شرک در نزد اهل حق
- ۲۱۳ ۵-۲- چگونگی پیدایش جهان و انسان نزد اهل حق
- ۲۱۵ ۶-۲- حلول
- ۲۱۵ ۱-۶-۲- معانی لغوی حلول
- ۲۱۶ ۲-۶-۲- تعریف حلول
- ۲۱۸ ۳-۶-۲- انواع حلول
- ۲۱۸ ۴-۶-۲- تاریخچه و ریشه های تاریخی حلول
- ۲۲۱ ۱-۴-۶-۲- ریشه تاریخی سرایت مسئله حلول به فرقه اهل حق
- ۲۲۱ ۵-۶-۲- فرق حلولیه
- ۲۲۴ ۶-۶-۲- دلیل اعتقاد به حلول
- ۲۲۵ ۷-۶-۲- حلول در روایات و منابع اسلامی
- ۲۲۸ ۸-۶-۲- حلول نزد اهل حق
- ۲۳۰ ۹-۶-۲- حلول ذات حق در موجودات و حیوانات
- ۲۳۱ ۱۰-۶-۲- تجلیات هفتگانه ذات حق در جامه بشر
- ۲۳۱ ۱۱-۶-۲- جدول تجلیات هفتگانه ذات حق در جامه بشر
- ۲۳۲ ۷-۲- غلو و غالیان
- ۲۳۴ ۱-۷-۲- غلو در ذات
- ۲۳۴ ۲-۷-۲- غلو در قرآن
- ۲۳۵ ۳-۷-۲- غلو در روایات معصومین علیهم السلام و موضع آنان درباره ی غلات
- ۲۳۶ ۴-۷-۲- علمای امامیه و تکفیر غلات
- ۲۳۷ ۵-۷-۲- اصل اعتدال را رعایت کنیم
- ۲۳۷ ۸-۲- شیطان
- ۲۳۹ ۹-۲- عدل (عدل الهی از دیدگاه اهل حق)
- ۲۴۱ ۱۰-۲- نبوت
- ۲۴۲ ۱-۱۰-۲- نیاز به رسالت
- ۲۴۳ ۲-۱۰-۲- نبی کیست؟
- ۲۴۳ ۳-۱۰-۲- عصمت انبیاء
- ۲۴۴ ۴-۱۰-۲- نبوت عامه و نبوت خاصه
- ۲۴۵ ۱-۵-۱۰-۲- نبوت عامه

- ۲۴۵ ۲-۱۰-۵-۲- نبوت خاصه
- ۲۴۶ ۲-۱۰-۶- ختم نبوت
- ۲۴۷ ۲-۱۰-۷- نبوت از نظر اهل حق
- ۲۴۹ ۲-۱۰-۸- قرآن سرخه و قرآن زرده
- ۲۵۰ ۲-۱۱- امامت
- ۲۵۰ ۲-۱۱-۱- امامت نزد اهل حق
- ۲۵۲ ۲-۱۲- معاد
- ۲۵۳ ۲-۱۲-۱- دلایل ضرورت معاد
- ۲۵۳ ۲-۱۲-۱-۱- دلایل عقلی
- ۲۵۳ ۲-۱۲-۱-۱-۱- درک عقلی
- ۲۵۳ ۲-۱۲-۱-۱-۲- حکمت الهی
- ۲۵۴ ۲-۱۲-۱-۱-۳- فطرت
- ۲۵۴ ۲-۱۲-۱-۲- دلایل نقلی
- ۲۵۴ ۲-۱۲-۱-۲-۱- عبث بودن دنیا بدون معاد
- ۲۵۵ ۲-۱۲-۱-۲-۲- معاد مقتضای عدل الهی
- ۲۵۵ ۲-۱۲-۱-۲-۳- معاد مقتضای رحمت الهی
- ۲۵۵ ۲-۱۲-۲- انگیزه ها و شبهات منکران معاد
- ۲۵۷ ۲-۱۲-۳- معاد از دیدگاه اهل حق
- ۲۵۹ ۲-۱۲-۴- برزخ
- ۲۶۰ ۲-۱۲-۵- محشر
- ۲۶۰ ۲-۱۲-۶- بهشت و دوزخ
- ۲۶۲ ۲-۱۲-۷- تناسخ
- ۲۶۲ ۲-۱۲-۷-۱- تعریف تناسخ
- ۲۶۳ ۲-۱۲-۷-۲- اقسام تناسخ و براهین بطلان آن
- ۲۶۳ ۲-۱۲-۷-۲-۱- تناسخ مطلق
- ۲۶۳ ۲-۱۲-۷-۲-۲- تناسخ محدود (نزولی)
- ۲۶۳ ۲-۱۲-۷-۲-۳- تناسخ صعودی
- ۲۶۴ ۲-۱۲-۷-۲-۴- تناسخ مطلق و انکار معاد
- ۲۶۴ ۲-۱۲-۷-۲-۵- تناسخ نزولی و قهقرا در سیر طبیعت
- ۲۶۵ ۲-۱۲-۷-۲-۶- تناسخ صعودی و انتقال غیر ممکن نفوس

- ۲۶۵ ۳-۷-۱۲-۲ تاریخچه تناسخ
- ۲۶۵ ۱-۳-۷-۱۲-۲ تناسخ در میان ادیان و مذاهب پیش از اسلام
- ۲۶۶ ۲-۳-۷-۱۲-۲ تناسخ در اسلام
- ۲۶۷ ۱-۲-۳-۷-۱۲-۲ نخستین معتقدان به تناسخ در میان مسلمانان
- ۲۶۷ ۴-۷-۱۲-۲ انگیزه های اعتقاد به تناسخ
- ۲۶۷ ۱-۴-۷-۱۲-۲ الف- انگیزه های غیر غلات
- ۲۶۸ ۲-۴-۷-۱۲-۲ انگیزه های غلات
- ۲۶۹ ۵-۷-۱۲-۲ عقیده تناسخ در بین اهل حق
- ۲۷۱ ۶-۷-۱۲-۲ دلایل قرآنی بر رد تناسخ
- ۲۷۲ ۷-۷-۱۲-۲ بررسی و تحلیل «دون»
- ۲۷۲ ۱-۷-۷-۱۲-۲ تعریف دون
- ۲۷۳ ۲-۷-۷-۱۲-۲ هزار و یک دون
- ۲۷۵ بخش سوم: اشتراک و اختلاف یارسان (اهل حق) با ادیان و فرق
- ۲۷۶ ۱-۳-۱-۳ مشترکات اهل حق با ادیان
- ۲۷۶ ۱-۱-۳-۱-۳ مشترکات اهل حق و بودایی
- ۲۷۸ ۲-۱-۳-۲-۱-۳ مشترکات اهل حق و زرتشت
- ۲۸۰ ۳-۱-۳-۳-۱-۳ مشترکات اهل حق و یهود
- ۲۸۱ ۴-۱-۳-۴-۱-۳ مشترکات اهل حق و مسیحیت
- ۲۸۲ ۵-۱-۳-۵-۱-۳ ارتباط اهل حق با مانویت
- ۲۸۳ ۶-۱-۳-۶-۱-۳ مشترکات اهل حق و اسلام
- ۲۸۴ ۱-۶-۱-۳-۱-۶-۱-۳ مشترکات اهل حق و اسلام در اصول دین
- ۲۸۵ ۲-۶-۱-۳-۲-۶-۱-۳ مشترکات اهل حق و اسلام در فروع دین
- ۲۸۶ ۲-۳-۲-۳-۲-۳ مشترکات اهل حق با فرق اسلامی
- ۲۸۶ ۱-۲-۳-۱-۲-۳ نصیرییه
- ۲۸۸ ۲-۲-۳-۲-۲-۳ حروفیه
- ۲۹۰ ۳-۲-۳-۳-۲-۳ دروزیه
- ۲۹۱ ۴-۲-۳-۴-۲-۳ اسماعیلیه
- ۲۹۳ ۵-۲-۳-۵-۲-۳ اهل حق و صوفیه
- ۲۹۴ ۶-۳-۲-۶-۳-۲ فرقه علی الهی کدام فرقه است
- ۲۹۴ ۱-۶-۳-۲-۱-۶-۳-۲ بکتاشیه

۱۵

۲۹۴

۲-۳-۶-۲- نصیریه

۲۹۵

۲-۳-۶-۳- اهل حق

۳۰۰

بخش چهارم: پایان سخن

۳۰۱

۴-۱- پایان سخن و نتیجه گیری

۳۰۸

۴-۲- منبع و مأخذ

۳۱۴

۴-۳- ضمائم